УДК 821.161.2.0:008

https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-4(34)-993-1003

Гончарук Валентина Анатоліївна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, https://orcid.org/0000-0002-7323-0590

Лівітчук Ірина Федорівна здобувачка ОПП «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (англійська))», 151-м група, факультет філології та журналістики, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань

Мурашевська Наталія Миколаївна здобувачка ОПП «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (польська))», 152-м група, факультет філології та журналістики, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань

Кузнєцов Микола Олександрович здобувач ОПП «Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (польська))», 152-м група, факультет філології та журналістики, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань

МАСОВА ТА ЕЛІТАРНА ЛІТЕРАТУРИ В УКРАЇНІ: ВЗАЄМОДІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Анотація. Стаття присвячена аналізу взаємодії масової та елітарної літератури в Україні в контексті їхнього впливу на сучасні культурні та соціальні процеси, а також перспектив подальшого розвитку цих двох літературних напрямів. Мета дослідження – з'ясувати характер взаємозв'язку між масовою та елітарною літературою в українському культурному просторі та оцінити їхнє значення для формування національної ідентичності й літературного ландшафту. В ході наукового дослідження використовувалися загальнонаукові методи пізнання: аналіз, синтез, порівняння, індукція, дедукція, систематизація та узагальнення. Результати дослідження показують, що історичний розвиток і сучасний стан масової та елітарної літератури в Україні засвідчують не лише паралельне існування обох напрямів, але й тісну взаємодію між ними. У роботі зроблено акцент на їхній синергії, яка має ключове значення для культурного поступу країни. З'ясовано, що українська література перебуває на етапі

активного оновлення: кожен новий літературний твір, незалежно від жанрової приналежності, стає не лише джерелом естетичного досвіду, а й інструментом для формування та підтримки національної самосвідомості. Показано, що культурна еліта, створюючи інтелектуальні й мистецьки насичені тексти, одночасно підтримує інтерес до читання серед широкої аудиторії. У сучасному українському літературному процесі масова та елітарна література не функціонують ізольовано. Досліджено, що масова література, попри свою розважальну функцію, активно впливає на становлення культурної самосвідомості та є засобом доступної комунікації між автором і читачем. У свою чергу, елітарна література виконує функцію інтелектуального виклику, стимулюючи глибокі роздуми та формуючи вимогливе читацьке середовище. Таким чином, доведено, що співіснування та взаємодія цих типів літератури сприяє культурному збагаченню та зміцненню української ідентичності, формуючи різноманітне та гнучке літературне середовище. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання його результатів у галузях літературознавства, культурології та освітнього процесу для глибшого розуміння сучасних тенденцій української літератури.

Ключові слова: масова література, елітарна література, культурна ідентичність, літературний процес, українська культура.

Honcharuk Valentyna Anatolyivna PhD in Pedagogy, Associate Professor of the Department of Ukrainian Studies and Relevant Teaching Methodologies, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, https://orcid.org/0000-0002-7323-0590

Livitchuk Iryna Fedorivna master of Educational Program «Secondary Education (Ukrainian Language and Literature. Language and Literature (English))», 151st group, Faculty of Philology and Journalism, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman

Murashevska Nataliia Mykolayivna master of Educational Program «Secondary Education (Ukrainian Language and Literature. Language and Literature (Polish))», 152st group, Faculty of Philology and Journalism, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman

Kuznetsov Mykola Oleksandrovych master of Educational Program «Secondary Education (Ukrainian Language and Literature. Language and Literature (Polish))», 152st group, Faculty of Philology and Journalism, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman

MASS AND ELITE LITERATURE IN UKRAINE: INTERACTION AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Abstract. The article analyzes the interaction between mass and elite literature in Ukraine in the context of their influence on contemporary cultural and social processes, as well as the prospects for the further development of these two literary trends. The aim of the study is to determine the nature of the relationship between mass and elite literature within the Ukrainian cultural space and to assess their significance in shaping national identity and the literary landscape. The study employed general scientific methods of cognition: analysis, synthesis, comparison, induction, deduction, systematization, and generalization. The findings show that both the historical development and the current state of mass and elite literature in Ukraine demonstrate not only their parallel existence but also their close interaction. The article emphasizes their synergy, which plays a key role in the cultural advancement of the country. It has been revealed that Ukrainian literature is undergoing a phase of active renewal: every new literary work, regardless of genre, becomes not only a source of aesthetic experience but also a tool for shaping and supporting national self-awareness. It is shown that the cultural elite, while producing intellectually and artistically rich texts, simultaneously helps maintain public interest in reading. In the current Ukrainian literary process, mass and elite literature do not function in isolation. The study finds that mass literature, despite its entertaining nature, has a strong influence on the development of cultural self-awareness and serves as a means of accessible communication between author and reader. Elite literature, in turn, offers an intellectual challenge, encouraging deep reflection and cultivating a demanding readership. Therefore, the coexistence and interaction of these types of literature contribute to cultural enrichment and the strengthening of Ukrainian identity, shaping a diverse and adaptable literary environment. The practical value of this research lies in the possibility of applying its results in literary studies, cultural studies, and the educational process to gain a deeper understanding of current trends in Ukrainian literature.

Keywords: mass literature, elite literature, cultural identity, literary process, Ukrainian culture.

Постановка проблеми. Нині український книжковий ринок навряд чи можна вважати повноцінним або конкурентоспроможним у межах як внутрішнього, так і міжнародного контексту. Незважаючи на активну творчість талановитих українських авторів, таких як Ліна Костенко, Оксана Забужко, Юрій Андрухович, Сергій Жадан, Олександр Ірванець, Марія Матіос, Костянтин Москалець, українська книга лишається малопомітною у просторі загального культурного споживання, поступаючись місцем бестселерам з інших країн, як-

от: США, Великобританії. Це свідчить не про відсутність якісної літератури, а радше про брак належної уваги з боку читача та відсутність системної підтримки на державному рівні [1].

Це пояснюється тим, що ринок книжок в Україні потерпає від нестачі попиту. А саме попит, як відомо, є ключовим стимулом для формування і розширення пропозиції. Навіть якісний продукт, який не цікавить масового споживача, не матиме комерційного потенціалу. У цьому сенсі література як суспільне явище втрачає вагу і присутність у публічному просторі. Сучасна українська література хоч і тяжіє до тематичної та жанрової багатоманітності, орієнтована на західні літературні тенденції, проте залишається маловідомою не лише в світі, а й серед самих українців [1].

Історичний зріз статистичних даних лише поглиблює розуміння масштабів проблеми. У 1980-х роках обсяг книжкової продукції в Україні був у кілька разів більшим, ніж у період незалежності. Середній тираж скоротився, кількість книжок на одного мешканця значно зменшилась. У 2000-х роках цей показник впав до менш ніж однієї книжки на людину, що значно відстає від країн-сусідів і членів ЄС, де цей показник стабільно вищий [1]. Особливо показовими є соціологічні дослідження читацької поведінки сучасної молоді. 90% покупців книжок читають масову літературу, хоча деякі й не зізнаються в цьому. Водночас лише близько 10% читають елітарну літературу, і нерідко пишаються цим, тоді як інші навіть не намагаються приховати, що ніколи про неї не чули [2]. Однак ця статистика репрезентує тільки частину молоді. Понад половини опитаних протягом трьох місяців не придбали жодної книжки, майже третина – лише одну. Причини цього – відсутність внутрішньої потреби у читанні. Література не є засобом для розваг сучасної молоді. Відтоді масова література як розважальний жанр також не розглядається, а елітарна література, в свою чергу, взагалі часто сприймається як засіб соціальної дистанції [1].

Однак, незважаючи на відмінності між масовою та елітарною літературою, вони мають чимало точок для взаємодії. А засуджувати прихильників популярної літератури не варто, оскільки вона виконує свою функцію – дає змогу розслабитися, насолодитися сюжетом, зануритися у вигаданий світ [2]. Не можна сказати, який вид літератури кращий чи гірший, оскільки у кожного є свої переваги і недоліки, а великі письменники бувають і там, і там.

В взаємодії та специфічних розходженнях масової та елітарної літератури полягає потенціал їхнього взаємного доповнення, що збагачує українську літературну сцену різноманітністю форм і стилів. Ця взаємодія сприяє розвитку ширшої панорами літературних течій та ідей, створюючи перспективи для еволюції української літератури як багатогранного культурного явища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання взаємодії масової та елітарної літератури в Україні та перспективи їх розвитку є достатньо

висвітленим у вітчизняній науковій літературі. Серед проаналізованих джерел помітною є наукова та навчально-методична база, яка охоплює різні аспекти цього явища – від теоретичних до прикладних.

Значний вклад у розвиток теми мають такі автори, як Л. С. Белінська, М. С. Глушко, Н. Р. Данилиха та А. В. Шевчук [3], які у своїй монографії ґрунтовно досліджують соціальні виміри культури, акцентуючи увагу на структурних особливостях народної, елітарної та масової форм культурного дискурсу. І. Д. Драч [4] аналізує межі функціонування термінів "масова" та "елітарна" література, що дозволяє краще зрозуміти природу цих понять у літературознавчому контексті. Я. Бригадир [5] у своїй праці на прикладі творчості Андрія Кокотюхи демонструє, як у межах масової літератури реалізується індивідуальний авторський стиль, що стирає межі між "низьким" і "високим" мистецтвом.

Для дослідження використовувалася і експертна література – публікації у сучасних інтернет-виданнях.

Попри велику кількість матеріалів, які використовувалися у дослідженні, встановлено, що не було достатньо уваги приділено взаємовпливам між масовою та елітарною літературою у контексті формування культурної ідентичності та національної свідомості в Україні. У означеній науковій статті було розроблено детальний аналіз історичного розвитку обох напрямків і їх взаємодії, визначені основні механізми їх впливу на культурну динаміку та обґрунтовані стратегії для оптимізації їхнього подальшого розвитку.

У процесі дослідження використовувалися загальнонаукові методи пізнання, такі як аналіз і синтез, індукція та дедукція, що дозволило всебічно розглянути та оцінити різноманітні аспекти взаємодії між масовою та елітарною літературою. Компаративний метод був використаний для порівняння характеристик та визначення ключових відмінностей цих напрямків, тоді як історичний метод допоміг в розгляді еволюції літературних форм від радянських часів до сучасності. Застосування системного підходу дало можливість вивчити літературні процеси в контексті ширших соціокультурних явищ, а методологічні інновації в аналізі текстів сприяли глибшому розумінню впливу літературної продукції на формування ідентичності.

Мета статті – дослідити взаємодію між масовою та елітарною літературою в Україні та визначити перспективи їх подальшого розвитку в контексті сучасних культурних та соціальних процесів. Для досягнення мети в ході дослідження будуть виконані завдання: аналіз історичного контексту та еволюції обох літературних напрямків; оцінка сучасного стану та основних відмінностей між масовою та елітарною літературою; вивчення методологічних підходів до класифікації та аналізу масової і елітарної літератури; розгляд взаємодії між цими напрямами і їх впливу на формування культурної ідентичності; розробка стратегій для підтримки та розвитку української літератури у майбутньому.

Виклад основного матеріалу. Сучасна література функціонує як самостійна соціокультурна система з розвиненою інфраструктурою, яка забезпечує існування та поширення книжок – незалежно від того, йдеться про твори масової чи елітарної літератури [2].

Цікаво, що термін «елітарна» або «висока культура» вперше з'явився ще у XIX столітті – його ввів у вжиток у 1869 році англійський поет Метью Арнольд, який мав чітко виражені елітарні погляди і зневажливо ставився до представників середнього класу, називаючи їх «філістимлянами». Масова ж культура, як окреме явище, сформувалася вже в XX столітті, і одне з перших її критичних означень належить філософу Максу Горкгаймеру, який у 1941 році назвав її механізмом повторюваного виробництва однотипного контенту з метою маніпуляції масовою свідомістю [2].

Українська література у XX столітті формувалася в умовах політичної та культурної нестабільності, що зумовило складну взаємодію між елітарною та масовою формами літературної творчості. Після 1919 року, на тлі революційних змін, у літературному процесі співіснували різні світоглядні й естетичні напрямки: модерністський естетизм, ніцшеанство, віталізм, неокласика, націоналізм, релігійний і науковий елітаризм. Попри ідеологічний тиск, письменники прагнули створити «вічну» літературу – складну, філософську, інтелектуальну [4]. Можна стверджувати, що будь-які літературні прояви української мовою – вже були ознакою елітної літератури, оскільки вона не набувала форми масовості.

Після утвердження радянської влади соцреалізм став офіційним методом. Радянське літературознавство ігнорувало або засуджувало елітарну українську літературу, вбачаючи в ній не просто буржуазність, а загрозу радянським ідеям. Масова ж література активно стимулювалася зі сторони країни, вона розвивалась під впливом цензури та ідеологічних настанов, будучи знаряддям державного впливу на масову свідомість [4].

Наприкінці XX століття, із падінням СРСР, спостерігається перехід до літературного плюралізму, з ослабленням впливу канону. З'являються нові автори, які поєднують масову стилістику з елітарними елементами, переосмислюють фольклор, міф, архетип. Постмодернізм стає способом оновлення літературної форми та зняття протиставлення «високого» і «низького». Водночас зростає вплив масової культури, медіа, телебачення, кіно – література дедалі частіше сприймається як товар. Масова література орієнтується на жанрову впізнаваність, розважальність, комерційний успіх. Водночас не всі масові твори є художньо примітивними – дехто з авторів свідомо використовує її інструменти для досягнення ширшої читацької аудиторії [4]. Межі між елітарною і масовою літературою стають слабо розмитими, оскільки будь-які прояви створити літературний продукт українською мовою, стає так само як в радянські часи ознакою елітарності. Питання статусу тексту – елітарний він чи масовий –

залишається відкритим, залежним від історичного контексту, читацького досвіду та настанов інтерпретатора [4].

У сучасному літературному процесі України чітко простежуються відмінності між елітарною та масовою літературою, що репрезентують дві різні парадигми художнього мислення, читацького сприйняття та культурної функціональності [1].

На основі дослідження Белінської Л. С., Глушко М. С., Данилихи Н. Р., Шевчук А. В. можна виділити кілька концептуальних підходів до розуміння масової та елітарної літератури, які ґрунтуються на соціокультурних, функціональних, естетичних та аксіологічних критеріях [3]. З огляду на специфіку їхнього походження, функціонування та споживання, ці два типи літератури постають як різні форми культурної комунікації в межах сучасного суспільства.

1. Соціокласовий підхід. Цей підхід трактує елітарну літературу як продукт інтелектуальної та культурної діяльності вузького привілейованого прошарку – еліти, яка володіє відповідними знаннями, естетичним смаком і духовною сприйнятливістю. Натомість масова література розрахована на широку аудиторію й орієнтована на задоволення базових інформаційних, емоційних та естетичних потреб. Вона тяжіє до універсалізації, стандартизації, узагальненості, часто позбавлена глибокого соціального або інтелектуального навантаження.

2. Аксіологічно-функціональний підхід. Цей підхід визначає елітарну літературу як носія ціннісно-смислової самодостатності, яка функціонує за принципом “мистецтво заради мистецтва”. Така література не залежить від ринкових механізмів і прагне до естетичної довершеності, глибокого символічного змісту, інтелектуальної гри з читачем. Масова література, навпаки, переважно виконує розважальну функцію, апелюючи до масової свідомості, емоцій і стереотипів.

3. Культурологічний підхід. У цьому підході елітарна література розглядається як високий пласт культури, що має маргінальний характер і в більшості випадків є вторинною щодо панівної (масової) культури. Вона існує переважно в опозиції до масової культури, виконує роль зберігача культурного капіталу суспільства, формує культурну ідентичність, сприяє виробництву й трансляції соціального порядку через художню форму. Масова література, в свою чергу, є явищем постіндустріального суспільства, що розвивається разом із засобами масової комунікації, інформаційними технологіями та глобалізаційними процесами.

4. Комунікативно-семіотичний підхід (Ортега-і-Гассет). За цією концепцією, масова література постає як форма організації повсякденної свідомості в інформаційному суспільстві, де вона функціонує як знакова система або мова,

якою здійснюється комунікація між учасниками культури. У цьому розумінні література втрачає індивідуальний вимір і набуває мови спільного користування, націленої на досягнення взаєморозуміння без глибоких семантичних зусиль. Елітарна література, натомість, функціонує як складна семіотична структура, що апелює до вищих когнітивних рівнів інтерпретації й несе символічно опосередкований зміст.

Порівняльна характеристика елітарної та масової літератури ґрунтується на структурному аналізі їхніх функцій, форм, способів комунікації та типових ознак, що відображають різні культурні моделі – елітарну й масову [6].

Таблиця 1

Ключові відмінності між елітарною та масовою літературою

Критерій порівняння	**Елітарна література**	**Масова література**
Аудиторія	Вузьке коло підготовлених, інтелектуально розвинених читачів	Широке коло споживачів незалежно від рівня освіти та культурної підготовки
Комунікативна установка	Інтелектуальна, рефлексивна, спрямована на співтворення	Емоційна, розважальна, спрямована на пасивне споживання
Мова і стиль	Ускладнена лексика, фігуральність, багатошаровість	Проста, доступна мова, лінійна нарація
Структура тексту	Експериментальна, нестандартна, часто фрагментарна	Традиційна, шаблонна, сюжетно передбачувана
Смислове навантаження	Глибокий філософсько-етичний зміст, метафоричність	Поверхневе смислове наповнення, прямолінійна мораль
Функції	Когнітивна, естетична, онтологічна, критична	Розважальна, компенсаторна, комунікативна
Тематика	Індивідуалізована, соціально-критична, екзистенційна	Масова, часто сенсаційна, заснована на кліше
Художня цінність	Висока, визнана літературознавством, включена в канони	Здебільшого споживча, короткотривала культурна цінність
Ставлення до традиції	Активний діалог із традицією, інтертекстуальність	Формальне або поверхове використання традиційних мотивів
Засоби поширення	Вузькоспеціалізовані видавництва, академічне середовище	Масмедіа, великі видавництва, цифрові платформи

Примітка: систематизовано автором на основі [6,7,8].

Елітарна література передбачає складну структуру: вона тяжіє до жанрових експериментів, стилістичної багатошаровості, активного використання цитатності, алюзій, інтертекстуальних зв’язків. Часто її зміст глибоко

філософський, а форма вимагає інтелектуального залучення читача [9]. До авторів, що репрезентують українську елітарну літературу, належать Ліна Костенко, Сергій Жадан, Юрій Андрухович, Олександр Ірванець, Юрій Іздрик, Любко Дереш (у його ранній творчості), Іван Малкович, Марія Матіос, Костянтин Москалець, Наталка Білоцерківець та інші. Їхні твори – це переосмислення історичних і культурних кодів, глибокий аналіз ментальних ідентичностей, спроба розширити естетичні горизонти національної літератури [1,7].

Масова література в українському контексті, як і в інших країнах, зорієнтована на запити широкої читацької аудиторії, виконує переважно розважальну функцію та будується на основі формульності, серійності й жанрових штампів. Така література прагне до простоти викладу, пізнаваності сюжетів і образів, використовує мовні кліше, часто позбавлена глибокого психологізму, символізму або філософської наповненості. Основна мета масового тексту – забезпечення легкого читання, емоційної участі, можливості «втечі» від буденності. Показовим прикладом масової літератури є творчість Андрія Кокотюхи, Люко Дашвар, Ірени Карпи, Світлани Талан, Володимира Лиса, інколи – Юрка Покальчука. Наприклад, роман Люко Дашвар «Мати все» став справжнім бестселером із накладом понад 52 тисячі примірників, хоча цей показник і залишається надзвичайно низьким за світовими стандартами масового читання [5,1].

Розуміння взаємодії між масовою та елітарною літературою в Україні дає ключ до аналізу перспектив розвитку української книги. Ця взаємодія може представлятися не як змагання за читацьку аудиторію, а як динамічний процес культурного обміну, що веде до загального збагачення національної літератури.

На першому етапі масова література виконує важливу роль залучення до читання широкого кола людей, пропонуючи легкодоступний контент, який задовольняє основні потреби у розвагах і інформації. Ця форма літератури не лише сприяє формуванню читацьких звичок, але й активно реагує на попит сучасного читача, оперативно адаптуючись до змін у суспільних настроях та технологіях. Оскільки масова література часто є першим досвідом читання, вона відіграє роль воріт до світу книг, формуючи початковий інтерес та вподобання до літературного споживання.

З часом, коли читачі стають більш вимогливими і допитливими до змісту, вони можуть почати шукати більш складні та глибокі твори, що призводить їх до елітарної літератури. Елітарна література, у свою чергу, пропонує інтелектуальний і культурний виклик, вводить читачів у світ складних філософських ідей, розгорнутих метафор і різноманітних літературних форм. Ця література не тільки розширює горизонти, але й глибоко впливає на формування ідентичності читачів, стимулюючи рефлексію та самопізнання.

Таким чином, елітарна література здатна вивести літературний досвід на новий рівень, де читання стає не просто способом відпочинку, а засобом культурного та особистісного розвитку. Через високі стандарти якості та глибини контенту елітарна література може спонукати читачів до більш активної участі у літературному житті, включаючи дискусії, літературні зустрічі та аналітичні розмірковування.

У світлі цих процесів, взаємодія між масовою та елітарною літературою розглядається як стратегічний інструмент для розвитку української книги. Розвиток любові до читання через масову літературу та подальше глибоке занурення у елітарну літературу не тільки збагачує індивідуальний досвід, але й сприяє формуванню освіченої, критично мислячої та культурно обізнаної нації. Це, в свою чергу, створює міцну основу для популяризації національної літератури, яка може ефективно реагувати на виклики сучасності та вносити свій внесок у глобальний культурний діалог.

Висновки. Отже, результати дослідження історії та поточного стану масової та елітарної літератури висвітлюють не лише паралельну присутність обох течій у літературному процесі, але й акцентує увагу на їхній синергії, яка відіграє критичну роль у формуванні ідентичності української нації та культурному розвитку. Українська книжка знаходиться на етапі активного розвитку, де кожен новий твір, незалежно від жанру, сприяє становленню національної ідентичності та є виявом культурної еліти, яка прагне підтримувати та розвивати інтерес до читання в країні.

У контексті сучасного українського літературного процесу масова та елітарна література не існують ізольовано одна від одної, навпаки, вони взаємно доповнюють та впливають одна на одну. Масова література в Україні, хоч і спрямована на задоволення потреб широкого кола читачів у розвазі та доступному контенті, водночас виступає як критичний елемент у формуванні культурної самосвідомості. У свою чергу, елітарна література утверджується як домен високого мистецтва, пропонуючи читачам складні та інтелектуально насичені твори, які вимагають рефлексії та глибокого аналізу.

Таким чином, спільне існування масової та елітарної літератури є не лише характерною особливістю української літературної сцени, але й стратегічним ресурсом, що веде до культурного збагачення та зміцнення національної ідентичності. Вони разом формують динамічне поле культурних практик, котре є основою для подальшого розвитку сучасної української літератури та культури в цілому.

Література

1. Кривопишина А. Масова та елітарна літератури в Україні: зауваги до теми. oldconf.neasmo.org.ua, URL: http://oldconf.neasmo.org.ua/node/570

2. Елітарна і масова література. sites.google.com, URL: https://sites.google.com/site/ukrpra/ukrainska-literatura/11-klas/Elitarna-i-masova-literatura

3. Белінська Л. С., Глушко М. С., Данилиха Н. Р., Шевчук А. В. Народна, елітарна та масова культура у соціальному дискурсі: монографія. Львів, 2021. 168 с. URL: https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Monography_13.11.22-2-1.pdf

4. Драч І. Д. Масова та елітарна література: межі функціонування термінів. Вісник Житомирського державного університету, 2011, №58, 125–128. URL: http://eprints.zu.edu.ua/6376/1/vip_58_29.pdf

5. Бригадир Я. Сучасна українська масова література крізь призму творчої індивідуальності Андрія Кокотюхи. Волинь філологічна: текст і контекст, 2015. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/7157/1/6.pdf

6. Масова та елітарна культура. Проблеми їх взаємодії. studies.in.ua, URL: https://studies.in.ua/shpora-culture/545-18-masova-ta-eltarna-kultura-problemi-yih-vzayemodyi.html

7. Мимка Д. Мистецтво чи ринок: як відрізнити масову літературу від елітарної? chytomo.com, 2018. URL: https://chytomo.com/mystetstvo-chy-rynok-iak-vidriznyty-masovu-literaturu-vid-elitarnoi/

8. Презентація "Масова та елітарна література". vseosvita.ua, URL: https://vseosvita.ua/library/prezentatsiia-masova-ta-elitarna-literatura-665611.html

9. Устименко-Косоріч О. А. Масова та елітарна культура: проблеми взаємодії: навч. посіб. Умань: ФОП Жовтий О. О., 2015. 175 с.

References

1. Kryvopyshyna, A. (n.d.). Masova ta elitarna literatury v Ukraini: Zauvahy do temy [Mass and elite literature in Ukraine: Remarks on the topic]. Oldconf.neasmo.org.ua. URL: http://oldconf.neasmo.org.ua/node/570 [in Ukrainian].

2. Elitarna i masova literatura [Elite and mass literature]. (n.d.). Sites.google.com. URL: https://sites.google.com/site/ukrpra/ukrainska-literatura/11-klas/Elitarna-i-masova-literatura [in Ukrainian].

3. Belinska, L. S., Hlushko, M. S., Danyl′kha, N. R., & Shevchuk, A. V. (2021). Narodna, elitarna ta masova kul′tura u sotsial′nomu dyskursi: Monohrafiia [Folk, elite and mass culture in social discourse: Monograph]. URL: https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/ Monography_13.11.22-2-1.pdf [in Ukrainian].

4. Drach, I. D. (2011). Masova ta elitarna literatura: Mezhi funktsionuvannia terminiv [Mass and elite literature: Limits of term usage]. Visnyk Zhytomyrs′koho derzhavnoho universytetu, (58), 125–128. URL: http://eprints.zu.edu.ua/6376/1/vip_58_29.pdf [in Ukrainian].

5. Bryhadyr, Ya. (2015). Suchasna ukrains′ka masova literatura kriz′ pryzmu tvorchoi indyvidual′nosti Andriia Kokotiukhy [Contemporary Ukrainian mass literature through the lens of Andrii Kokotiukha's creative individuality]. Volyn′ filolohichna: Tekst i kontekst. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/7157/1/6.pdf [in Ukrainian].

6. Masova ta elitarna kultura. Problemy yikh vzaiemodii [Mass and elite culture: Problems of their interaction]. (n.d.). Studies.in.ua. URL: https://studies.in.ua/shpora-culture/545-18-masova-ta-eltarna-kultura-problemi-yih-vzayemodyi.html [in Ukrainian].

7. Mymka, D. (2018). Mystetstvo chy rynok: Yak vidriznyty masovu literaturu vid elitarnoi? [Art or market: How to distinguish mass literature from elite?]. Chytomo.com. URL: https://chytomo.com/mystetstvo-chy-rynok-iak-vidriznyty-masovu-literaturu-vid-elitarnoi/ [in Ukrainian].

8. Prezentatsiia "Masova ta elitarna literatura" [Presentation "Mass and elite literature"]. (n.d.). Vseosvita.ua. URL: https://vseosvita.ua/library/prezentatsiia-masova-ta-elitarna-literatura-665611.html [In Ukrainian].

9. Ustymenko-Kosorich, O. A. (2015). Masova ta elitarna kultura: Problemy vzaiemodii: Navch. posib. [Mass and elite culture: Problems of interaction: Textbook]. Uman′: FOP Zhovtyi O. O. [in Ukrainian].